

ALUNLAG, m. 2. sing. (färgk. o. garf.) Lag, hvari alun blifvit upplöst.

ALUNLÖSNING, f. 2. Vätska, hvaruti alun blifvit upplöst.

ALUNMJÖL, n. 5. Små alunkrystaller, som fällas vid aluntillverkning.

ALUNPANNA, f. 1. Stor panna, hvaruti alun-jorden genom sjundning afsätter renad alun.

ALUNSKIFFER, n. 5. (mineral.) Alunhaltig lerskiffer.

ALUNSOCKER, n. 5. Medel, tillredt af alun med blyhvitt, vitriol, ägghvita och rosenvatten, och som brukas vid ögoninflammation eller såsom skönhetsmedel.

ALUNSTEN, m. 2. Naturlig alun, bestående af lerjord, kiselsyra, svafvelsyra, kali och vatten, jemte några jordaktiga delar. Här af beredes den romerska alunen.

ALUNVATTEN, n. 5. Vatten, hvari alun blifvit upplöst.

ALVAR, m. fl., se *Allvar*, m. fl.

ALVARSTEN, se *Alfvarsten*.

AMALGAM, amalgam, eller **AMALGAMA**, amalgama, n. 3. (tekn.) 1) Blandning af quicksilfver med metaller, särdeles guld och silfver, utgörande en mer eller mindre lättflytande, stundom fast, kristallinisk eller smörlik massa, som användes isynnerhet till förgyllning och försilfring. — 2) (fig.) Blandning af olikartade beståndsdelar, ämnen, idéer, ting, som icke kunna ingå en innerlig förening, utan blott mekaniskt eller tillfälligtvis äro hopblandade. *Englands och Irlands förening är blott ett a.*

AMALGAMERA, v. a. 1. 1) (tekn.) Blanda quicksilfver med en annan metall. — 2) (fig.) Föräna två olikartade ting. *A nya idéer med gamla.* — *Amalgamerande*, n. 4.

AMALGAMERING, f. 2. 1) Handlingen, då man amalgamerar. — 2) Se *Amalgam*.

AMANG, m. 5. (franska ordet *Amant*) Älskare. Ordet brukas blott i dålig bemärkelse.

AMANUENS, --- ä'nns, m. 3. 1) (urspr.) Skraf, hos Romarne, som biträde sin herre med skrifning. — 2) (nu) Lägre tjänsteman i allmänna verk, merendels anställd för renskrifning.

AMARANT, -- ränt, f. 3. 1) (bot.) Prydnadsväxt i trädgårdar, med vackra röda, kalkonsnabelformiga fröhängen, som alltid behålla sin färg. — 2) Ledamot af Amaranterorden.

AMARANTERORDEN, m. 2. sing. 1) Orden, stiftad af drottning Kristina, men som upphörde, då hon blef katolik. — 2) (nu) Ordensällskap, hvars föremål är dans och andra sällskapsnöjen.

AMARANTFÄRGAD, **AMARANTRÖD**, a. 2. Till färgen lik amaranten, violett-röd.

AMARYLLIS, -- ry'll-, f. 3. pl. — *ryller*. (bot.) Krukväxt ifrån Sydamerika, med väluktande, purpur-röd blomma.

AMASON ell. **AMAZON**, -- sön, f. 3. 1) (myt.) Benämning på krigiska qvinnor i forntiden, som bodde vid Kaukasus och bildade ordentliga samhällen. — 2) (fig.) Groflemmadt, karlavulet fruntimmer. — *Syn.* Sköldmö.

AMASONDRÄGT, f. 3. 1) Drägt, som Amasonerna fordom buro. — 2) Fruntimmersdrägt, som har någon likhet med Amasonernas fordna.

AMASONKLÄDNING, f. 2. Ett slags ridklädning för fruntimmer.

AMATÖR, -- ö'r, m. 5. 1) Konstlärare, konstvän. — 2) (uti inskränkare mening) Tonkonstnär, som biträder vid konserter, utan att göra anspråk på mästerskap och utan att vara anställd vid något kapell.

AMB, m. 5. 1) Två nummer i lotteri. *Sätta in, göra insats, spela på a.* — 2) Vinst genom två nummers utkommande vid lotteridragning. *Få, vinna en a. Tio a-er kommo ut.*

AMBASSAD, ambassad, m. 3. Beskickning af högsta rang ifrån ett lands regering till ett annat lands.

AMBASSADÖR, m. 3. Sändebud af högsta rang ifrån ett lands regering till ett annat lands.

AMBITION, -- tschön, f. 5. 1) Ärelystnad. — 2) Egenskapen att vara mån om sin heder och sitt rykte, stolthet.

AMBITIONERA, ammbittschonëra, v. a. 1. Eftersträfvä såsom något hedrande; sätta heder i. — *Ambitionerande*, n. 4. (föga brukl.)

AMBITIÖS, ammbittschö's, a. 2. Ärelysten, mån om sin heder och sitt rykte.

AMBRA, ämbra, f. 1. I allmänhet grått, mindre ofta svart och hvitt, väluktande ämne, som uppfiskas i större och mindre stycken ur hafvet vid kusterna af de sydasiatiska länderna, och nyttjas i allmänhet till rökelse. — Gul Ambra är detsamma som Bernsten. — *Ss.* *A-doft*, *A-doftande*, m. fl.

AMBRAOLJA, f. 1. Gul, väluktande olja, erhållen genom destillation af ambra.

AMBROSIA, f. 1. 1) (myt.) De olympiske gudarnes spis. — 2) (fig.) Utmärkt läcker och välsmakande mat. Gudamat, gudaspis.

AMBROSIANSK, a. 2. *A-a lofsången*, psalmen *Te Deum laudamus* eller »O Gud! vi lofve dig».

AMBULATORISK, a. 2. Kringvandrande, som flyttas eller flyttar ifrån ena orten till en annan; som ej har varaktig stad. *A. skola.* *A. skolmästare.*

AMBULT, ämbullt, m. 3. o. 5. (föräldr.) Ståd.

AMELERA, v. a. 1. Handverksterm, uppkommen genom ett förvärdt uttal af Emaljera; se d. o.

AMEN! int. Hebreiskt ord, som betyder: ske alltså! eller: det är visserligen sant; förekommer i bibeln såsom slutord vid välsignelser eller förbannelser, böner, löften, eder, o. s. v.; brukas nu såsom slutord i böner, predikningar och andeliga tal. *Presten säger alltid a., när han slutar sin predikan.* (Ordspråksvis) *Det är säkert, som a. i kyrkan.* (Fig.) *Säga a. till något*, bekräfta, bestyrka, samtycka till något.

AMENDEMENT, amängdemång, n. 3. Tillägg ell. ändring vid anföranden eller lagförslag. Ordet brukas i den publicistiska stilen.

AMETIST, -- tist, m. 3. Violblå ädelsten, som håller quartz med manganoxid. — *Ss.* *A-färg*, *-färgad*, *-blå*. [Amethyst, Amethyst.]

AMETISTSAFIR, -- tistsafir, m. 3. Violet rubin.

AMFIBIE, amffibie, m. 3. 1) Djur, som kan lefva både i vatten och på land. — 2) (fig.) Flyktig, föränderlig, tvetydig person, utan hållning och karakter, eller med ombytliga lefnadsvanor. [Amph ---.]

AMFIBISK, a. 2. 1) Som lefver både i vatten och på land. — 2) (fig.) Flyktig, ombytlig, tvetydig. [Amph ---.]

AMFIBOL, amffibå'l, m. 3. Ett slags mineral, tillhörande de lerjordsfria silikaterna utan vatten. [Amph ---.]

AMFITEATER, amffiteatr, m. 2. pl. — *atrar*. 1) (rom. ant.) Byggnad i oval form, inneslutande en skådebana, der faktarspel och djurfaktningar gäfvos, samt försedd med flera rundt omkring löpande och trappvis öfver hvarandra upphöjda säten för åskådare. — 2) (nu) Upphöjd plats för